

Cijfers, bronnen, trends en trauma's

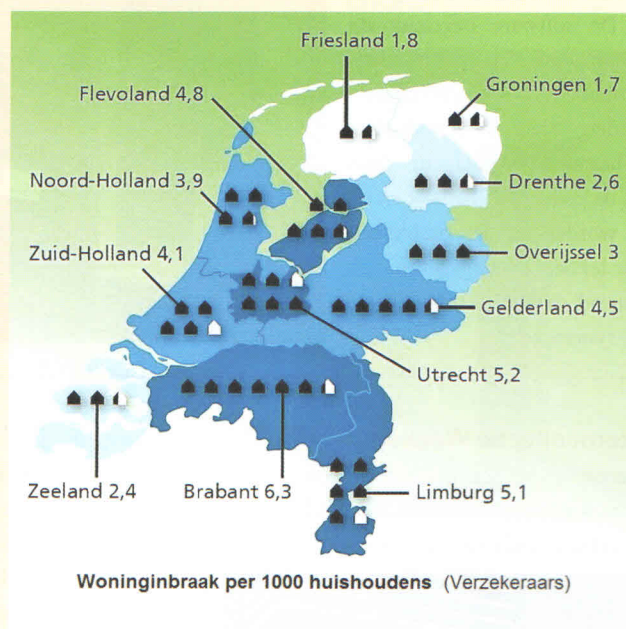
Hoe inbraakveilig wonen we in Nederland?

Op zoek naar antwoord blijkt dat informatie over omvang en gevolgen van woninginbraak onduidelijk is. Dat komt vooral door gebrek aan definiëring. Zo kan bijvoorbeeld het aantal inbraken in woningen variëren tussen de 92.000 en 525.000 per jaar. Raam en Deur zet ter oriëntatie een aantal zaken rond dit onderwerp op een rij.

Alhoewel de criminaliteit in Nederland de laatste jaren daalt, maakt woninginbraak op dat laatste een uitzondering. Op een doorsnee dag worden er in Nederland gemiddeld 250 inbraken gepleegd, aldus de Nationale Politie. Dat zijn er bijna 92.000 per jaar in de 7,25 miljoen Nederlandse woningen. Verzekeraar Interpolis vermeldt op z'n website dat er iedere minuut ergens in Nederland wel een woning door een inbreker wordt bezocht. Dat zijn er 525.000 per jaar, waarbij onvermeld blijft of dat inclusief inbraakpogingen is. Het Verbond van Verzekeraars constateert uit de cijfers van haar leden dat jaarlijks in Noord-Brabant 6,3 inbraken per 1000 huishoudens plaatsvinden, terwijl de kans in Groningen maar 1,7 is. Wat heb je aan al die cijfers? Belangrijker is eigenlijk het niet direct in cijfers uit te drukken veiligheidsgevoel in woningen, maar laten we eerst een blik werpen op de cijfers.

Veiligheidsmonitor CBS

In de Veiligheidsmonitor van het CBS worden de ervaringen van de inwoners van Nederland beschreven rond de leefbaarheid van de woonbuurt, de beleving van buurtproblemen, onveiligheidsgevoelens, aangiftegedrag, ervaringen met veel voorkomende criminaliteit, het oordeel van de bevolking over het optreden van de politie en preventiegedrag. Een belangrijk pluspunt van de slachtofferenquêtes is dat ze uitgaan van de ervaringen van burgers, en niet van aangiftes bij de politie (processen-verbaal). Omdat van veel criminele voorvallen geen aangifte wordt gedaan onderschatten de politieregistraties de omvang van de criminaliteit. Overigens kan een politieregistratie een probleem als woninginbraak ook overschatten als er sprake is van veel valse aangiftes. Het gaat dan om een type verzekeringsfraude dat zich in tijden van crisis nog wel eens voordoet. Het effect van de onderschatting of overschatting is moeilijk hard aan te geven. Uit de in maart 2013 verschenen Veiligheidsmonitor 2012 blijkt dat 3 procent van de Nederlanders in 2012 slachtoffer was van woninginbraak of een poging daartoe. Dat slachtofferpercentage is daarmee ongeveer

“Wie verhuist van Groningen naar Noord-Brabant, ziet het inbraakrisico met 262 procent stijgen.”

gelijk aan 2011. Ten opzichte van 2010 en 2008 is wel sprake van een lichte stijging van het aantal slachtoffers en dat is opvallend, want inbraak leek een delict dat we in Nederland onder controle hadden: zo vanaf de top in medio jaren negentig nam het aantal inbraken jaar na jaar af, maar aan die jarenlange daling lijkt nu een einde gekomen te zijn.

Ministerie van V en J

Het ministerie van Veiligheid en Justitie laat weten dat het aantal woninginbraken in 2012 met 3 procent toenam tot 91.583. In bijna 3 op de 10 gevallen in 2012 slaagden inbrekers niet en bleef het beperkt tot een poging. De hoeveelheid geslaagde woninginbraken nam in 2012 minder sterk toe dan het aantal pogingen tot woninginbraak. Woninginbraken stijgen de laatste jaren weer. Uit CBS-cijfers blijkt dat in 2012 de hoeveelheid woninginbraken 32 procent hoger lag dan in 2005. In

2012 werden per 1000 inwoners 5,5 woninginbraken geregistreerd, tegenover 4,3 in 2005. Uit cijfers van de Nationale Politie blijkt dat het aantal woninginbraken in het eerste half jaar van 2013 nagenoeg gelijk is aan het eerste half jaar in 2012.

KLPD

Er zijn geen aanwijzingen dat het aantal woninginbraken de komende jaren zal afnemen, aldus het Korps Landelijke Politie Diensten (KLPD) in het Nationaal Dreigingsbeeld 2012. Met een oplopende (jeugd)werkloosheid vindt het KLPD het aannemelijk dat het aantal woninginbraken de komende jaren zal stijgen. Blijvende welvaartsverschillen tussen Oost- en West-Europa zorgen er daarnaast voor dat Nederland een aantrekkelijk land blijft voor mobiele bendes die zich bezighouden met onder meer woninginbraak. Ook volgens onderzoekers van de Politieacademie is woninginbraak in Nederland weer een groeiend probleem. Ondanks dat gelegenheidsdaders nog steeds verantwoordelijk zijn voor het grootste aantal inbraken, verschijnen er volgens deze onderzoekers ook steeds vaker georganiseerde dadergroepen op het toneel. Er zou verder minder sprake zijn van *hot times* ('s avonds en/of in de winter), maar wel steeds vaker van *hot spots*. Positief is volgens de KLPD dat de politie in 2012 ruim een kwart meer woninginbrekers arresteerde dan twee jaar ervoor. Het ophelderingspercentage bleef in 2012 met 9 procent wel nagenoeg gelijk aan dat van 2011. Ten opzichte van 2010 is de pakkans licht gestegen. Omdat het ophelderingspercentage over langere periode laag is en de politie dus een beperkt aantal inbrekers oppakt, is het lastig uitspraken te doen over dadergroepen.

Verzekeraars

Het Verbond van Verzekeraars meldt een forse stijging van inbraakclaims. In 5 jaar tijd van gemiddeld 2.500 per maand in 2008 naar ruim 3.500 per maand in 2012; een toename van 40 procent. Het inbraakrisico ligt het hoogst in de provincie Noord-Brabant en het laagst in de provincie Groningen. Van de grote steden komt Groningen als veiligste stad uit de bus. In Breda, Almere en Nijmegen liggen de inbraakkansen tot vier keer zo hoog. Verzekeraars baseren zich op een analyse over 5 jaar geregistreerde claims in hun Centraal Informatie Systeem (CIS) en publiceren dat voortaan jaarlijks in hun Risicomonitor. Uit de analyse van inbraakclaims (gemiddeld 115 per dag) blijkt dat inbrekers het actiefst zijn in de donkere maanden van oktober tot en met maart – met een duidelijke piek tijdens de beide kerstdagen. In Groningen en Friesland zijn inbrekers veel minder actief. Wie verhuist van Groningen naar Noord-Brabant, ziet het inbraakrisico met 262 procent stijgen.

Inbraaktrauma

Hoeveel inbraken er ook mogen zijn, inbraak blijft een delict met een enorme impact; een inbreuk met gevolgen. Hoe reageert men daarop? Het huis wordt, aldus psychologen, beschouwd als iets intiems, als een privé domein. Na een inbraak blijkt die gedachte een illusie en dat kan zwaar aankomen. Het veilig-

heidsgevoel maakt deel uit van levensnoodzakelijke behoeften zoals eten, drinken en slapen. Als aan de basisbehoeften niet wordt voldaan wordt, kan men zich slecht voelen of angstig zijn. Ook ontbreekt het vaak aan de energie die nodig is om na een inbraak de draad weer op te pakken. Een inbraak kan veel betekenen voor kinderen en het is heel belangrijk om ook hun gevoelens serieus te nemen. Belangrijk blijkt om hen goed uit te leggen wat er aan de hand is. Zo nodig biedt Slachtofferhulp Nederland na inbraak hulp in het oplossen van de materiële en immateriële schade.

Tenslotte

Of het nu om inbraakpreventie of verzekeren gaat, voor iedereen die beroepshalve betrokken is met die onderwerpen bieden genoemde bronnen een weinig helder totaalbeeld. Een onafhankelijke integrale bron waarin landelijke, regionale en lokale informatie over inbraken, methoden, schade in en aan de woningen, getroffen preventiemaatregelen etcetera is daarom wenselijk. Iets vergelijkbaars speelt zich af bij preventie-adviesring; ook hier zijn verschillende partijen actief en is een eenduidige analyse en een daarop gebaseerde advisering van groot belang. Na een jarenlange daling zit woninginbraak weer in de lift en dat vereist centrale regie over cijfers en preventie en die lijkt te ontbreken.

Bronnen: CBS, CCV, DSP-groep, Verzekeraars